

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μακροοικονομικές & Δημοσιονομικές Εξελίξεις

Τεύχος 1 - Σεπτέμβριος 2017

1

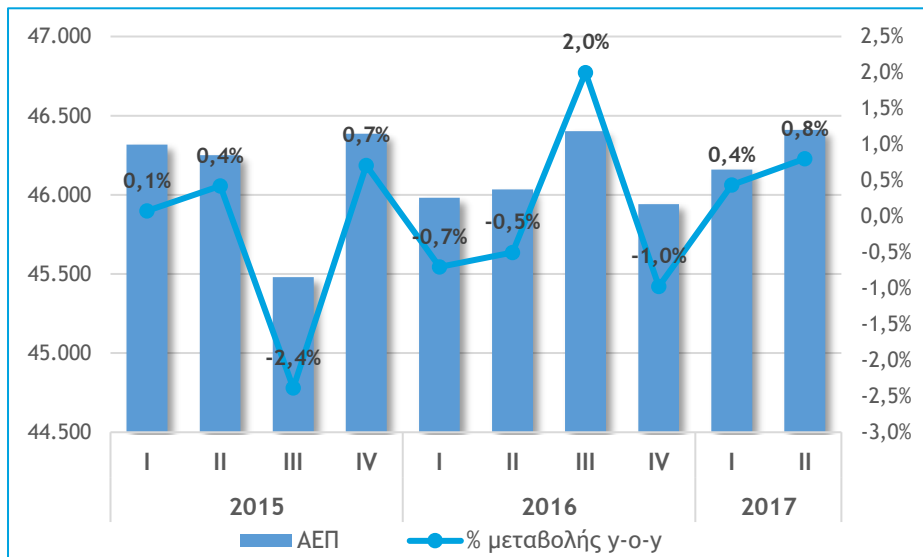
- Αισιοδοξία για την αύξηση του ΑΕΠ το 2017, περισσότερα τα ερωτηματικά για την επίτευξη του στόχου για μεγέθυνση κατά 1,8%.
- Η αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,8% το Β' τρίμηνο του 2017 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των εξαγωγών (+9,5%) και της δημόσιας κατανάλωσης (+3,3%).
- Αρνητική εξέλιξη η μείωση των επενδύσεων (ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου) κατά 4,6%.
- Σταθερά μειούμενη η ανεργία για έκτο συνεχόμενο μήνα, διαμορφώνεται στο 21,2%.
- Θετικά η μεταποίηση, σημαντική κάμψη στον κατασκευαστικό κλάδο.
- Οι δείκτες οικονομικού κλίματος και καταναλωτικής εμπιστοσύνης εμφανίζουν σταθερή βελτίωση.
- Ελαφρώς ελλειμματικό το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το 2ο τρίμηνο του 2017, σε βελτιωμένη θέση σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016.
- Ο ρυθμός αύξησης των άμεσων ξένων επενδύσεων φαίνεται από τα μέσα του 2016 να σταθεροποιείται σε υψηλότερα επίπεδα.
- Το πρωτογενές πλεόνασμα σε επίπεδο ΚΠ και ΓΚ διαμορφώνεται σε αντίστοιχα με τα περσινά επίπεδα, γεγονός που καθιστά το στόχο για 1,75% του ΑΕΠ εφικτό για το 2017.
- Ερωτηματικά προκαλεί η υστέρηση των εισπράξεων στο φόρο εισοδήματος ως προς τον στόχο που έχει τεθεί στο ΜΠΔΣ 2018-21.
- Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ελληνικού Δημοσίου είναι ελαφρώς αυξημένες τον Ιούλιο του 2017 σε σχέση με τον Ιούνιο, αλλά σημαντικά μειωμένες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016.
- Οι ΟΚΑ και τα νοσοκομεία διατηρούν τα «πρωτεία» όσον αφορά στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις αφού αυτές ξεπερνούν το 72% του συνόλου των οφειλών της ΓΚ.
- Συνεχίζεται η συσσώρευση απαιτήσεων του ελληνικού δημοσίου. Οι νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το ελληνικό δημόσιο ξεπέρασαν τα 5 δις. ευρώ στο Α' εξάμηνο, με φθίνοντα όμως ρυθμό.
- Η απόδοση των ελληνικών δεκαετών ομολόγων διαμορφώνεται περί το 5,5%. Κυμαίνεται δηλαδή στα χαμηλά επίπεδα της περιόδου της κρίσης. Παραμένει ωστόσο πολύ υψηλότερα από τα αντίστοιχα των χωρών της ευρωζώνης που εξήλθαν των «προγραμματών στήριξης».

Α.Ε.Π.

Κατά το Β' τρίμηνο του 2017 το ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές 2010) αυξήθηκε κατά 0,8% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016. Η ελαφρά αύξηση του ΑΕΠ για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο αποτελεί μία θετική εξέλιξη υπό την έννοια ότι εδραιώνεται η προσδοκία για αύξηση του ΑΕΠ το 2017. Ωστόσο ο στόχος για αύξηση της τάξης του +1,8% μπορεί να επιτευχθεί εάν το 2^ο εξάμηνο η μεγέθυνση φθάσει το 3,1% σε σχέση με πέρυσι.

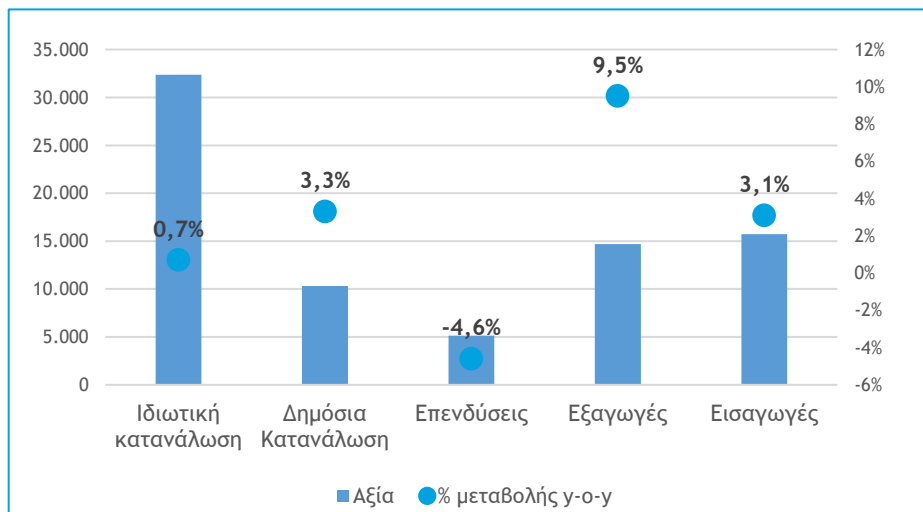
Διάγραμμα 1: Εξέλιξη Α.Ε.Π. Β' τριμήνου (σε χιλ. € και μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους) - Σταθερές τιμές 2010

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση)

Η άνοδος του ΑΕΠ οφείλεται πρωτίστως στη σημαντική αύξηση των εξαγωγών (+9,5% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016) και δευτερευόντως στην άνοδο δημόσιας (+3,3%) και ιδιωτικής κατανάλωσης (+0,7%). Ανησυχητική εξέλιξη αποτελεί η σημαντική μείωση των επενδύσεων κατά -4,6% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016. Η πτώση αυτή μπορεί να αποδοθεί στην αυξημένη αβεβαιότητα που προκάλεσαν οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της β' αξιολόγησης κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2017. Τα στοιχεία για την εξέλιξη των επενδύσεων το επόμενο τρίμηνο θα βοηθήσουν στην εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων.

Διάγραμμα 2: Βασικές Συνιστώσες του ΑΕΠ (σε χιλ. € και μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016) - Σταθερές τιμές 2010

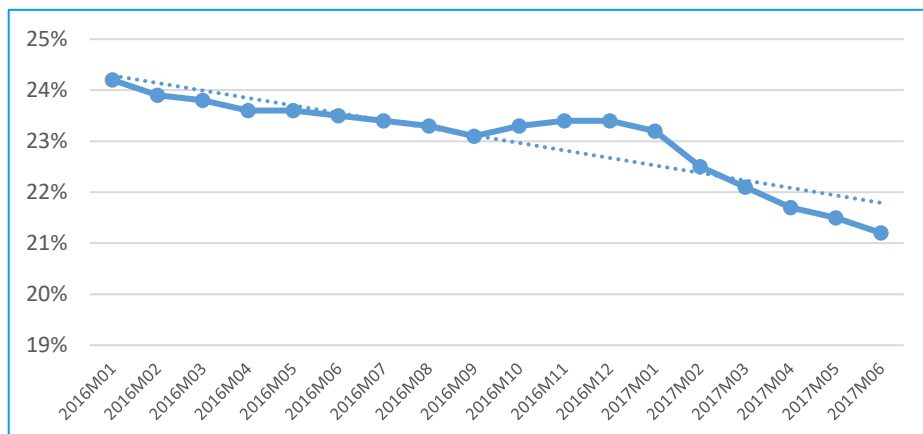

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση)

Απασχόληση

Η ανεργία εμφανίζει σταθερή μείωση για έκτο συνεχόμενο μήνα, με το ποσοστό της εποχικά διορθωμένης ανεργίας να ανέρχεται σε 21,2%, το οποίο είναι το χαμηλότερο ποσοστό από το Δεκέμβριο του 2011. Παραμένει ωστόσο σημαντικά υψηλότερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που ανέρχεται σε 7,7%.

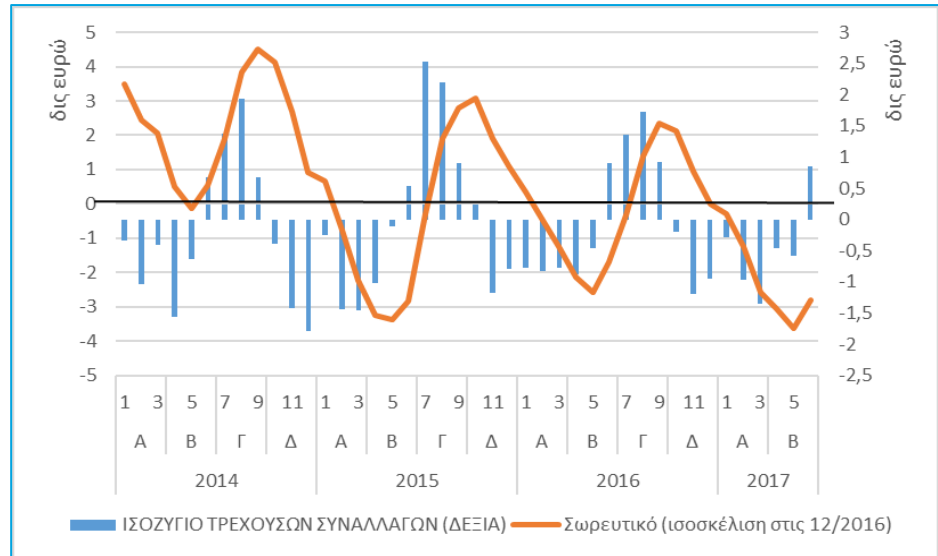
Διάγραμμα 3: Εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας κατά μήνα (εποχικά προσαρμοσμένο)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ελαφρώς ελλειμματικό το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το 2ο τρίμηνο του 2017, βρίσκεται πάντως σε βελτιωμένη θέση σε σχέση με πέρυσι. Στο εξάμηνο η εικόνα εμφανίζεται συνολικά χειρότερη σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016. Τα επιμέρους ισοζύγια δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτες μεταβολές: Το ισοζύγιο αγαθών παραμένει ελλειμματικό. Το ισοζύγιο υπηρεσιών πλεονασματικό με τις εποχικές του μεταβολές. Το δεύτερο τρίμηνο βελτιωμένο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό. Πλεονασματικό είναι και το ισοζύγιο των εισοδημάτων με σημάδια καμψής στην αυξητική πορεία του κατά το δεύτερο τρίμηνο.

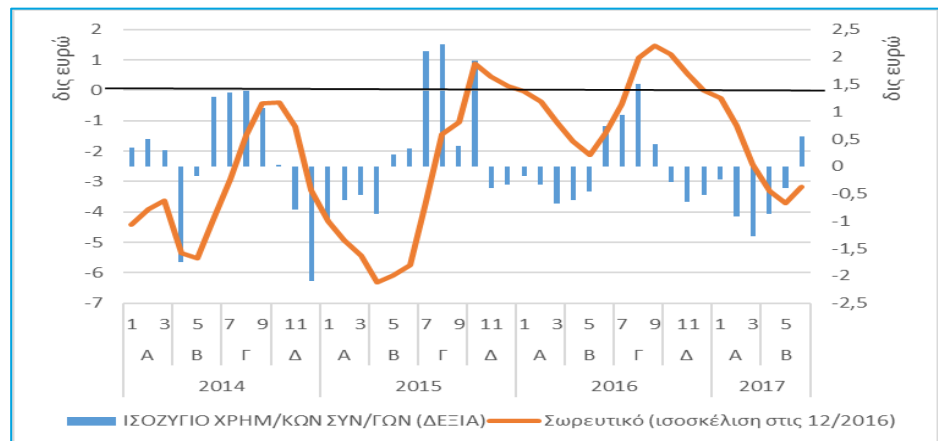
Διάγραμμα 4: Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Πηγή: ΤτΕ, Μηνιαία Στοιχεία Ισοζυγίου Πληρωμών (21/8/2017)

Το πλεονασματικό ισοζύγιο χρηματικών συναλλαγών κατά το μήνα Ιούνιο, ανέκοψε μια πορεία συνεχόμενων μηνιαίων ελλειμμάτων τα οποία είχαν επαναφέρει την ελλειμματικότητα του ισοζυγίου σε επίπεδα 2015.

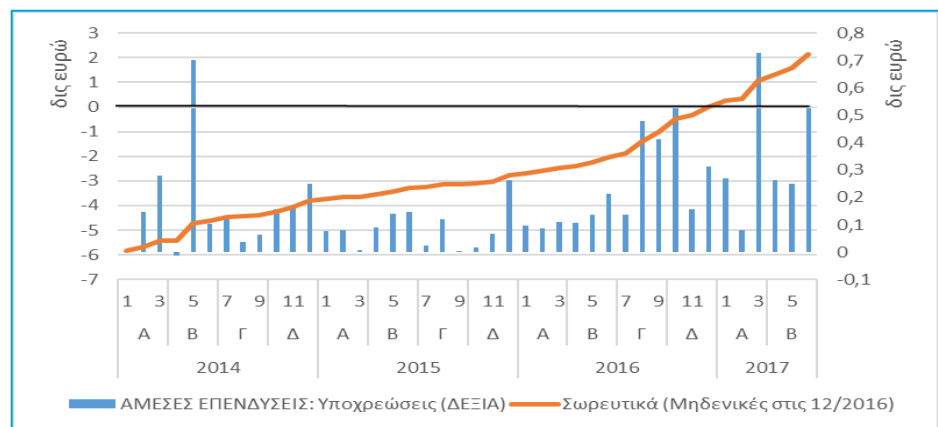
Διάγραμμα 5: Ισοζύγιο χρηματικών συναλλαγών

Πηγή: ΤτΕ, Μηνιαία Στοιχεία Ισοζυγίου Πληρωμών (21/8/2017)

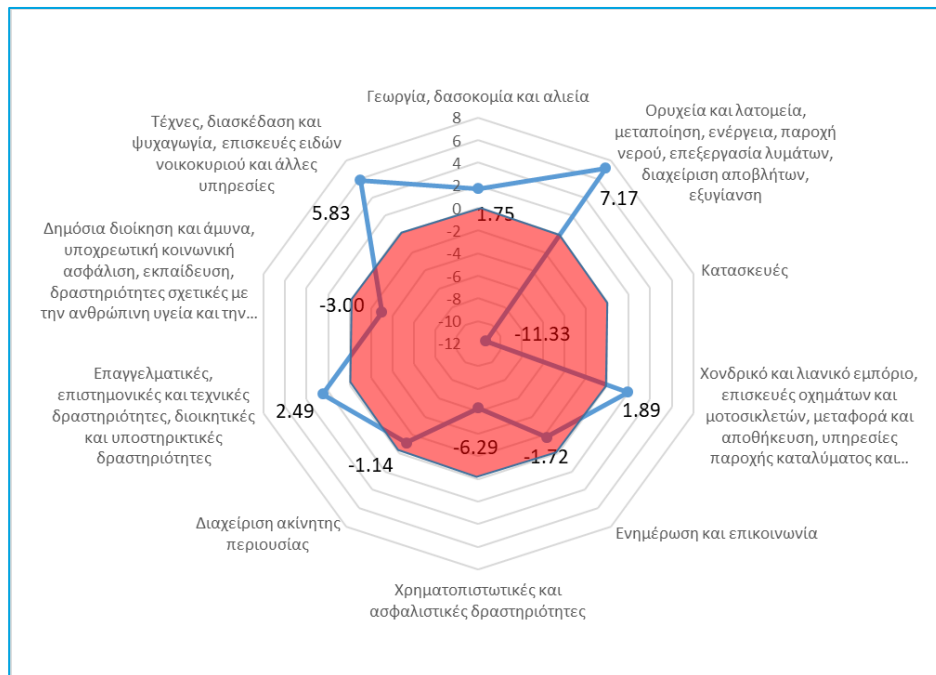
Η πορεία των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα, ο ρυθμός αύξησης των οποίων φαίνεται από τα μέσα του 2016 να σταθεροποιείται σε υψηλότερα επίπεδα, αντανακλάται στην κίνηση του λογαριασμού άμεσων επενδύσεων (στο σκέλος των υποχρεώσεων των κατοίκων της χώρας προς του αλλοδαπούς που επενδύουν στην Ελλάδα).

Διάγραμμα 6: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (υποχρεώσεις)

Πηγή: ΤτΕ, Μηνιαία Στοιχεία Ισοζυγίου Πληρωμών (21/8/2017)

Διάγραμμα 7: Προστιθέμενη αξία ανά κλάδο: (%) Μεταβολή από Β' τρίμηνο 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

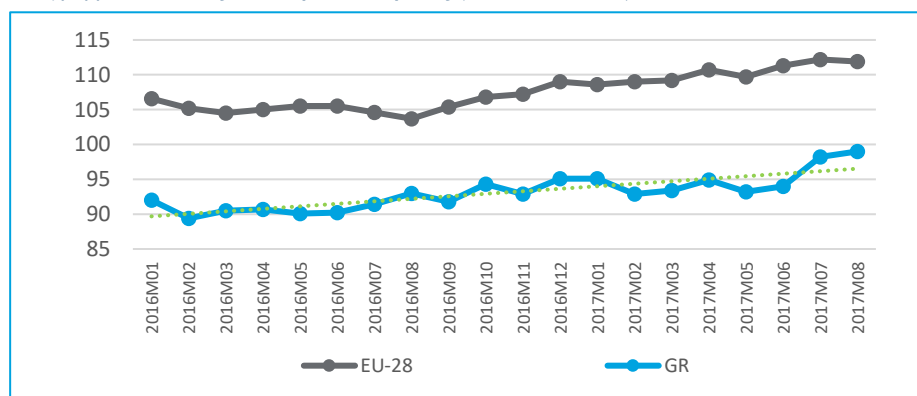
Ενθαρρυντική είναι η εικόνα από την πλευρά της ζήτησης (καταναλωτές). Συγκεκριμένα, όσον αφορά στην καταναλωτική εμπιστοσύνη (αριστερός άξονας) παρατηρείται συνεχής βελτίωση, ανερχόμενη πλέον στο καλύτερο επίπεδο των τελευταίων δύο ετών. Επίσης, ο κίνδυνος ανεργίας (δεξιός άξονας) εμφανίζεται σταθερά μειούμενος, παρά τη μικρή επιδείνωση κατά τον Αύγουστο.

Διάγραμμα 8: Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης και Απώλειας θέσης εργασίας (Ελλάδα)

Πηγή: EUROSTAT

Διάγραμμα 9: Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (Ελλάδα & ΕΕ-28)

Πηγή: EUROSTAT

Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ)

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ), σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (Ιουλίου 2017) εμφανίζει πρωτογενές πλεόνασμα 1,7%, ελαφρώς αυξημένο σε σύγκριση με αυτό της αντίστοιχης περιόδου έτους 2016 (1,5%) και ως προς τον «στόχο» (1,2%). Το αποτέλεσμα αυτό είναι κατά βάση απόρροια της συγκράτησης δαπανών, η οποία ωστόσο εκτιμάται ότι είναι μάλλον πρόσκαιρη.

Μειωμένες έναντι του στόχου εμφανίζονται τόσο οι πρωτογενείς δαπάνες περίπου κατά 1 δισ. ευρώ, κυρίως λόγω της κάμψης που εμφανίζουν οι επιχορηγήσεις σε νοσοκομεία - πρωτοβάθμια υγεία, οι πληρωμές για Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης και αποδιδόμενους πόρου όσο και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Στο σκέλος των εσόδων ερωτηματικά προξενεί η εξέλιξη των εισπράξεων άμεσων φόρων η οποία υστερεί τόσο ως προς τα περσινά επίπεδα (-654 εκ. ευρώ**) όσο και ως προς τον «στόχο» (237 εκ. ευρώ). Οι εισπράξεις έμμεσων φόρων κινούνται ικανοποιητικά. Σημειωτέον ότι σε αυτές περιλαμβάνονται 296 εκατ. ευρώ (Φ.Π.Α. αποκρατικοποιήσεων), το οποίο το επόμενο διάστημα θα καταγραφεί ως έσοδο αποκρατικοποιήσεων, με ανάλογη μείωση των εσόδων από έμμεσους φόρους. Σημαντική είναι η συνεισφορά των εσόδων από αποκρατικοποιήσεις. Θετικό στοιχείο η επιτάχυνση πληρωμών για επιστροφές φόρου.

Πίνακας 1: Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού (Ιανουάριος-Ιούλιος 2017)

Σε εκατ. ευρώ	Ιανουάριος – Ιούλιος		Δ (%)		Στόχος Ιαν.-Ιουλ. 2017	Απόκλιση από στόχο
	2016	2017	2017/16	2017/16		
A. Καθαρά Έσοδα Κ.Π. (I+III)	28.080	27.316	-2,7%	-764	27.952	-2,3%
B. Δαπάνες Κ.Π. (II+IV)	29.755	28.667	-3,7%	-1.088	30.232	-5,2%
I. Καθαρά έσοδα Τ.Π.	26.033	26.251	0,8%	218	26.933	-2,5%
Επιστροφές φόρων	1720	2.310	34,3%	590	1934	19,4%
Έσοδα προ επιστροφών φόρων	27.697	27.593	-0,4%	-104	27.556	0,1%
1. Άμεσοι Φόροι	9.938	9.284	-6,6%	-654	9.521	-2,5%
2. Έμμεσοι Φόροι	14.245	14.796	3,9%	551	14.566	1,6%
3. Λοιπά μη φορολογικά έσοδα*	3.569	4.481	25,6%	912	4.780	-6,3%
II. Δαπάνες Τ.Π.	28.050	27.553	-1,8%	-497	28.596	-3,6%
1. Τόκοι	4.391	4.375	-0,4%	-16	4.378	-0,1%
2. Πρωτογενείς δαπάνες	23.660	23.178	-2,0%	-482	24.218	-4,3%
III. Έσοδα Π.Δ.Ε.	2.047	1065	-48,0%	-982	1.019	4,5%
IV. Δαπάνες Π.Δ.Ε.	1.705	1.114	-34,7%	-591	1.636	-31,9%
Έλλειμμα/πλεόνασμα Κ.Π.	-1.675	-1.351	-19,3%	324	-2.280	
Έλλειμμα/πλεόνασμα Κ.Π. (% του ΑΕΠ)	-1,0%	-0,7%	-	-	-1,2%	
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κ.Π.	2.716	3.024	11,3%	308	2.098	
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κ.Π. (% του ΑΕΠ)	1,5%	1,7%	-	-	1,2%	

Πηγή: Υπ.Οικ. Δελτίο Εκτέλεσης ΚΠ Ιανουαρίου-Ιουλίου 2017

* Συμπεριλαμβάνονται: Μη φορολογικά Έσοδα, Μη τακτικά έσοδα & Έσοδα Αποκρατικοποιήσεων

** Η καταγεγραμμένη μείωση στα έσοδα από άμεσους φόρους οφείλεται κυρίως στα μειωμένα έσοδα από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. λόγω του διαφορετικού τρόπου καταβολής των δόσεων (κατεβλήθη μία δόση λιγότερη το 2017) και στις συνταξιοδοτικές και λοιπές εισφορές λόγω της σύστασης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης οι οποίες καταγράφονται ως έσοδα σε επίπεδο ΓΚ και όχι πλέον στον ΚΠ. Συνεπώς δεν καταγράφεται σημαντική πραγματική υστέρηση σε σχέση με το 2016. Από τους άμεσους φόρους, οι εισπράξεις από τον φόρο εισοδήματος υστερούν ως προς τον στόχο που έχει τεθεί στο ΜΠΔΣ 2018-21.

Γενική Κυβέρνηση (ΓΚ)

Σε επίπεδο ΓΚ τόσο τα έσοδα όσο και οι δαπάνες είναι μειωμένα σε σχέση με το 2016. Το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώνεται στα επίπεδα του 2016 (2,3% του ΑΕΠ), συνεπώς χωρίς κάποια απρόβλεπτη αρνητική εξέλιξη σε υποτομείς της ΓΚ τους επόμενους μήνες, ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα σε όρους «Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης» (ΣΧΔ) στο 1,75% του ΑΕΠ είναι επιτεύξιμος.

Πίνακας 2: Εκτέλεση Προϋπολογισμού σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης

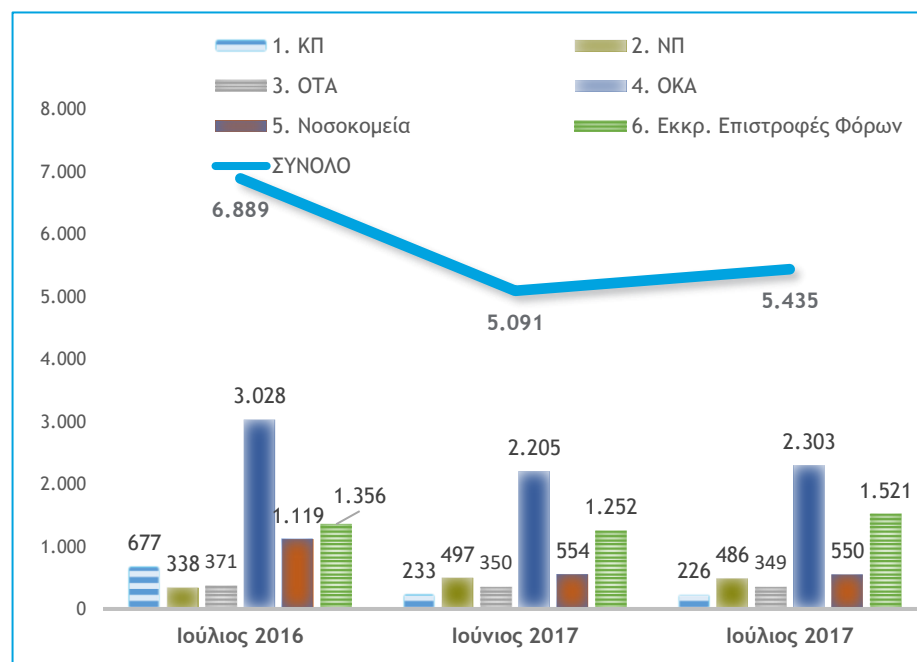
	Ιαν.-Ιουλ. 2016	Ιαν.-Ιουλ. 2017	Δ%
Έσοδα	43.574	42.912	-1,5%
Φόροι	25.447	24.863	-2,3%
Ασφαλιστικές Εισφορές	11.521	12.066	4,7%
Μεταβιβάσεις	4.223	2.677	-36,6%
Πωλήσεις μη χρημ/κών παγίων	61	969	1488,5%
Λοιπά Έσοδα	2.322	2.337	0,6%
Δαπάνες	43.529	42.810	-1,7%
Αμοιβές προσωπικού	9.068	9.327	2,9%
Αγορά αγαθών και υπηρεσιών	2.969	3.122	5,2%
Τόκοι καταβληθέντες	4.082	3.993	-2,2%
Επιδότησεις	897	1.018	13,5%
Μεταβιβάσεις	2.262	2.097	-7,3%
Κοινωνικές παροχές	22.320	21.695	-2,8%
Αγορές μη χρημ/κών παγίων	1.919	1.542	-19,6%
Λοιπές δαπάνες	12	16	33,3%
Ισοζύγιο (έλλειμμα -)	45	102	126,7%
Ως % του ΑΕΠ	0,0%	0,1%	
Πρωτογενές Πλεόνασμα	4.127	4.095	-0,8%
Ως % του ΑΕΠ	2,3%	2,3%	

Πηγή: Υπ.Οικ.: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων ΓΚ (Ιούλιος 2017)

Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Δημοσίου

Όσον αφορά στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του ελληνικού δημοσίου αυτές κινήθηκαν πτωτικά σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016 αλλά ανοδικά σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Επισημαίνεται πάντως ότι οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), ο μεγαλύτερος υποτομέας της ΓΚ μετά τον Κρατικό Προϋπολογισμό (ΚΠ), εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσχέρειες, παρά το γεγονός ότι στο επτάμηνο τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές ήταν αυξημένα, έναντι του 2016. Είναι χαρακτηριστικό ότι, στο τέλος Ιουλίου, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των ΟΚΑ ανέρχονταν σε 2.303 εκατ. ευρώ. Συνολικά οι ληξιπρόθεσμες οφειλές ΟΚΑ και Νοσοκομείων αντιστοιχούσαν στο 72,9% του συνόλου των οφειλών της ΓΚ. Οι δημοσιονομικές εξελίξεις στους ΟΚΑ, απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή και δεν δικαιολογούν κανέναν απολύτως εφησυχασμό.

Διάγραμμα 10: Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Ελληνικού Δημοσίου. Σύνολο και ανά κατηγορία (σε εκ. €)

Πηγή: Υπ.Οικ. Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων ΓΚ (Ιούλιος 2017)

